ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 111 ՀՈՐԻՈՐԴ ՏԱՐԻ Հինգշաբթի 9 Յուլիսի **1887** Հինգշաբթի 9 Յուլիսի ՀՈՐԻՈՐԴ ՏԱՐԻ № 111

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամսով՝ 6 րուբլի, երեք ամսով՝ 3 ր. 50 կ., ամսով՝ 1 ր. 50 կ., Հասում՝ 5 կոպէկ։
Բաժանորդ գրվում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը։

Խմբագրութիւն Հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція «Норъ-Даръ» или Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունվում են ամեն լեզուներով։ Յայտարարութիւնների գնաւճարը 2 կ., բնկալների համար կրկնապատիկ։

«Նոր-Դար»-ին յուլիսի 1-ից բաժանորդ են գրվում և վճարում են 6 րուբլի։

Հասցէների փոփոխելու համար ուղարկում են խմբագրութեանս 7 հատ 6 օթը կոպէկանոց մարկա։

Հասցէն Тифлисъ, Редакція «Норъ-Даръ».

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քրոնիկոն.—Լուրեր։
Թղթակցութիւններ.—Աբրականիա։ Արդահան։ Ղարս։
Քաղաքական.—Լուրեր։
Խառն լուրեր։
«Նոր-Դար»-ի հեռագիրները։
Ֆեյլետօն.—Պետերբուրգից։
Յայտարարութիւններ։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ԲԱԹՈՒՄԻՑ.—Ձեզ գրել էի անցեալ անգամ այսպէս հայց ներկայացումների մասին։ Տարաբաղդաբար պ. Ադամեանի վերջին ներկայացումը աչքովս չունեցաւ։ Շատերը ղժգոհ էին, որովհետև ֆրանսերէն չհասկանալով չգիտէին թէ գործադուլ դարբինը՝ ինչ է ուզում։ Մեր հասարակութիւնը հակերէն Համլէթից տեղեկութիւն չունենալով, չէին կարող հասկանալ պ. Ադամեանի ֆրանսերէն Համլէթին։ Տիկին Զաբէլը «Ընտանեկան վտիտրիկը» խաղալուց վեր դուրս եկաւ լիմ և լալանից հասարակութիւնս, որ պ. Ադամեանի հիւանդութեան պատճառով Շեյլերի «Աւազակներից» մի կտորը (հատերէն) չի խաղացուելու։ Այնուհետև ներկայացումը չարունակուելով, պ. Ադամեանը խաղաց Համլէթից մի կտոր ֆրանսերէն, նմանեցաս խօսեց ֆրանսերէն գործադուլ դարբինը։ Շատ ցաւում ենք, որ պ. Ադամեանի պէս մի ընտիր դերասան չէ կարողանում մի ամիսի և ընտիր պիէսայի ներկայացումն գլուխ բերել, սրպէս զի հասարակութիւնը թատրոնից մի օգուտ առնեար և տուած փողերն էլ կորած չլինէին։

—

Ուղղափառ Պէտ մայրաքաղաքի քաղաքային մեծ ջրանցքը բանկուց դադարել է, այնպէս այնպէս խանգարուել է, որ այդ ջրանցքից քաղաքը էլ ջուր չէ ստանում։ Կարիլ է երևակայել ուղղափառ մայրաքաղաքային դրութիւնը։ Այդ կողմից Կովկասի Թիֆլիս մայրաքաղաքի բնակիչների դրութիւնը աւելի լաւ է, մեր քաղաքիներն օր օրի վերայ անհամբերութեամբ սպասում են քաղաքային մեծածախս նոր ջրանցքի բացուելուն, որ քաղաքիս բնակիչների ջրային կեանքում մի նոր էջ է կազմելու։

Բացուելիք քաղաքային նոր ջրանցքը հասաստապես քաղաքի վերայ մեծ պարտքեր է բարձում և—լուս է տալիս ապագայում քաղաքիս բնակիչներին մաքուր և պարզ աղբիւրի ջուր մատակարարելու։ այնուհետև քաղաքիս բնակիչները այլ ևս ստիպուած չեն լինել խմելու կուր գետի պղտոր և ամեն տեսակ գարշահոտ և ապականութիւններով լի ջուրը։ Շատ մօտիկ ապագան ցոյց կը տայ թէ ինչ չափով նոց ասածդ մի փոքր չժան է նստում և ազատում է ուռանողին մի խորագոյն աժէն օդով բաւականանալուց, առաջինների սիրտ պատճառը մօդան է. մօդա է ամարանոց գնալ, ուսան և ամենքը գնում են։

Այդ է պատճառը, որ ամարանոցի կլիմայական պայմանները ոչինչ նշանակութիւն չունին։ Որտեղ թանկ է, այնտեղ ամենից լաւ է։ Երկու ամենից չատ մօդալի ամարանոցները, Պետերհօֆը և Պաւլովսկը լայնի են իրենց խոնաւութեամբը, բայց այդ տեղերը հօֆը պիտի լինէիք, հարցնում է նոյն փափկասուն տիկինը միւսին պատասխանելիս Շուվալօվո։

—Աչ, մենք վճռել էինք, մատծում էինք... բայց... բժիշկը խորհուրդ տուեց Շուվալօվո. կմկմալով և կարմրելով պատասխանում է միւս փափկասունը. իսկ դուք, չէ որ Պաւլովսկ պիտի գնայիք, խթում է իր կողմից նրան, այդ պիտի անտեղի հարց տալուն պատճառով։

—Աչ, մենք վճռել էինք, մատծում էինք բայց... բժիշկը Լեոնօ խորհուրդ տուեց։ Նոյնպէս կարմրելով պատասխանում է առաջինը։ Խոսակցութիւնը վերջանում է նրանով, որ երկուսն էլ միաձայն վճռում են, թէ Շուվալօվո և Լեոնօ աւելի չատ արժանաւորութիւններ ունին և լարմարութիւններ, քան թէ Պաւլովսկ և Պետերհօֆ։

Ես էլ, իրրև ուսանող, ոչ թէ միայն զբրկ երջանկութիւններից, այլ և ենթարկուած վերոյիշեալ երկու պատճառներին՝ ամարանոց գնացի, և չատ զղջում եմ. երկու գիշեր է ձմեռուայ պէս սրսում եմ. Իսկ թէ գեռ քանի անգամ սրսկլու եմ, կամ թէ գէթ մի անգամ պիտի տաքանամ, այդ էլ Աստուած գիտէ։

Իմ ամարանոցիս անունը Սարկնօ է, գտնվում է քաղաքից 24 վերստ հեռու Բալթեան երկաթուղու գծի վերայ։ Բայց ես բուն Սարկնօյում չեմ ապրում, որովհետև, նախ որ այդտեղ սենեակը չատ թանկ է, երկրորդ էլ Սարկնօն ամենևին ամարանոց չէ, այլ մի փոքրիկ քաղաք, խիտ աներով և քաղաքի պէս փողոցով։ Սարկնօյից 3 վերստ հեռու կայ Նեժեկյա Հոլօնկա անունով մի գերմանական գիւղ, 26 անից և $216^3/_4$ *). հոգուց բաղկացած։

Տեղը բաւականին լաւ է թէև խոնաւ, մի փոքրիկ գետակ է անցնում գիւղի մէջից։

Գիւղի աները չունուած են իմուղու երկու կողմերը. նրա արտաքին տեսքը գեղեցիկ է, գրեթէ չգեղ. խնայուն գերմանացիները այնպէս են չարմարեցրել իրենց բնակարանները, որ իրենք ամառը տախտակէ վերնայարկում (чердакъ) ապրելով ներքնայարկից 100—300 ր. վարձ են ստանում, բացի այն, որ վարձողներին ծախում են մեծ քանակութեամբ կաթ, մածուն, իւղ, ձու, վարիկ և այլ մթերքներ։

Նկատ մտաչ մի տուն, որ սենեակ վարձում։ Տանտէրը 50—55 տարեկան մի ծերունի, ինձանից մի սենեակի համար 40 րուբլի պահանջից ամառը։ Ուզում էի հետանալ, որովհետև անտեղի էր համարում, երբ կարելի է նոյն գումարով մի առանձին տուն վարձել, բայց նա մեկից իջաւ 30 և 25 րուբլու։

Այդ հանգամանքը ինձ թէ չտարակուսեցրեց և թէ ուրախացրեց. չտարակուսեցրեց, որովհետև քաղաքակրթուած գերմանացին ամենատասիական կերպով ուզում է պլոկել ինձնից 15 րուբլի։ Ուրեմն ոչ միայն Թիֆլիսում, այլ և այստեղ մարդիկ չեն ապահովուած պլոկուելուց։ Իսկ ուրախացրեց, որովհետև մտաբերեցի, թէ միայն հայ վաճառականը չէ, որ մեկին երկու երեք է պահանջում. ինչ իրաւունքով եւրոպացիները գանգատվում են, թէ հայ վաճառականը աչխատում է ձեռքը ընկած մուչտարու կաչին քերթել, քանի որ Շիլլերի և Գեօթէի, Բիսմարկի և Մօլտկէի հայրենակիցներն էլ նոյն մեթոդով են վարվում։

Զարմանալի ես այդ հաուսֆատերի սենեակը, թէպէտ նա 20 ր. իջաւ, որովհետև աննախադրեալ կարասիք չէր տալիս, մանաւանդ ինքնահաւ։ Ով ուսանող եղել է, նա գիտէ, թէ ինչ նըշանակութիւն ունի ինքնահաւը ուսանողական կեանքի համար։

—Այլ ես սենեակ չունէ այտեղ, հարցրի հետանալիս։

—Չէ, ոչ մի հատ, պատասխանից

*) Գիւղի ճանապարհի վերայ մի փայտ է անկած, որի վերայ նշանակուած է այդ վիճակագրական ճիշտ տեղակութիւնը։ Բայց զարմանալի է նաև, $^3/_4$ հոգին և երկրորդ, երբ է այդ սիրնը անկած և արդեօք չեն աճում մարդիկ այդ գիւղում, կամ նուազում։

Ս այն 1887 թուի յուլիսի 1-ից Թիֆլիսի քաղաքային վարչութիւնն սրած վիճակահանութեան միջոցին տրած զուրս եկող Թիֆլիսի քաղաքային օբլիգացիաների ցուցակը։

№№ ըստ կարգի.	№№ օբլիգացիայի.	Գումար մարման.	№№ ըստ կարգի.	№№ օբլիգացիայի.	Գումար մարման.
1	314	1887 թուի յուլիսի 1-ին	1	193	1888 թուի յուլիսի 1-ին
2	191		2	441	
3	205		3	348	
4	283		4	86	
5	181		5	444	
6	379		6	132	
7	653		7	359	
8	644				

Ընդամենը 8 օբլիգացիաներ 1000-ական րուբլիանոց և 7 հատ հարիւրականն րուբլիանոց, 8,700 ր. արժէքով։ Դուրս եկած օբլիգացիաների վճարումը կը կատարուի Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեան մէջ և Պետերբուրգում Վօլժսկո-Կամսկիյ բանկում։

—

Վերնըլ քաղաքի երկրաչարժը նոր պատճառած մեծ վնասները, բոլորի ուչադրութիւնն էլ դարձրից երկրաչարժի վերայ. բոլորն էլ սկսան հետաքրքրուել այն պատճառներով, որոնցից առաջանում է երկրաչարժը առհասարակ։ Այդ մասին վիճաբանութիւնները ռուսաց մամուլի մէջ չարունակվում են դեռ և քանի գնում կարծես աւելի ընդարձակվում են։ Սկսել են քննել խնդիրը աւելի ընդարձակ կերպով և մէջ բերելով 1872 թուի յունվարի 16 ի Շամախիի երկրաչարժը, քննում են դրա պատճառները և հարց են առաջարկում. 1) Արդեօք բոլոր երկրաչարժներն էլ հրաբխային ծագում ունին և ինչ տեսակի երկրաչարժ էր Շամախիի չարժը։ 2) Հաւանականութիւն կայ հնթադրելու, որ Շամախին ապագայում էլ ղերծ չպիտի մնայ չարժի ազդեցութիւնից և արդեօք այդ պատճառով էլ քաղաքը ուրիշ

ՖԵՅԼԻԵՏՕՆ

(ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻՑ)

—

Պետերբուրգցիների ամարանոցամոլութիւնը.—Մի հաւատքատերի ասիականութիւնը.—Դերմանական ազգի առանձնայատկութիւնը.—Իմ ամարանոցը և մի պատմութիւն.—«Ընտանեկան տանջանաց» հարցի լուծումը Եւրոպայում և մեզանում.—Իմ հայեացքը։

—

Պետերբուրգցիները անչափ սիրում են ամարանոց գնալ և այդ սէրը տարածուած է համարեա թէ հասարակութեան բոլոր դասակարգերի մէջ։ Բարձրագոյն արիստոկրատիան ունի սեփական դղեցիկ ամարանոցներ, հին ռուսական ոճով (տիպով) չինուած։ Նոյն երջանկութիւնից չէ զրկուած և վողի կամ գրպանի արիստոկրատիան։ Իսկ նրանք, որոնց չէ վիճակուած այդ երկու երջանկութիւններից և ոչ մինը՝ ստիպուած են վարձել քաղաքի չրջակայքի ամարանոցներում մի փայտեայ տուն վոքրիկ և անչուք պարտէզով, որպիսի բաւականութիւնը նրանց արժենում է մի 100—300 ր. ամառը։ Ոչ պակաս սիրում են ամարանոց գնալ և ուսանողները, որոնց այդ երջանկութիւնը նրատում է 15—30 րուբլի։

Եթէ վերջիններիի ամարանոցասիրութեան պատճառն այն է, որ ամարանոցի գնալ և այդ սէրը տարածուած է համարեա թէ հասարակութեան բոլոր դասակարգերի մէջ, բարձրագոյն արիստոկրատիան ունի սեփական դղեցիկ ամարանոցներ, հին ռուսական ոճով (տիպով) չինուած։ Նոյն երջանկութիւնից չէ զրկուած և վողի կամ գրպանի արիստոկրատիան։ Իսկ նրանք, որոնց չէ վիճակուած այդ երկու երջանկութիւններից և ոչ մինը՝ ստիպուած են վարձել քաղաքի չրջակայքի ամարանոցներում մի փայտեայ տուն վոքրիկ և անչուք պարտէզով, որպիսի բաւականութիւնը նրանց արժենում է մի 100—300 ր. ամառը։ Ոչ պակաս սիրում են ամարանոց գնալ և ուսանողները, որոնց այդ երջանկութիւնը նրատում է 15—30 րուբլի։

Եթէ վերջիններիի ամարանոցասիրութեան պատճառն այն է, որ ամարա-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐԵՒԱՆ, 22 մարտի.—Ա-
րտաքին վարչութեան մէջ ընդունուած 100 ռ. տարեկան ռոճիկով պաշտօնեայ մը պէտք է։ Ուղղուիլ հասցէով՝ Երևան, Ռուսական թաղ, Ս. Ղազարեան։

ԵՐԵՒԱՆ, 28-ը մարտի.—Ս-
ահմանուած է 152 տարի, իսկ ամբողջ ժամանակամիջոցը, որ պէտք է անցնի մինչև ազատ արձակումը, 180 տարի։ Ինչպէս կ՚երևի, Ռուսաստանի մէջ ամենաերկար ժամանակով բանտարկուած անձը եղած է Ռուսաստանի հանրապետութեան հիմնադիրներէն Նիկոլայ Չերնիշևսկին, որ 14 տարի բանտարկուած մնալէ յետոյ, 1883 թուականին, ազատ արձակուեցաւ, բայց ստիպուեցաւ ապրիլ Վիլիույսկ քաղաքին մէջ, ուր 1889 թուականին մեռաւ։

Ռուսական կառավարութիւնը ամենայն խստութեամբ կը հետևի, որ ազատ արձակուած քաղաքական յանցաւորները չվերադառնան իրենց հայրենի քաղաքները։ Ասոնց մեծ մասը կը ստիպուի ապրիլ Սիբիրիոյ մէջ։ Ասոնցմէ ոմանք, որոնք ունեցած են մեծ ազդեցութիւն իրենց հայրենի քաղաքներուն մէջ, կը ստիպուին ապրիլ Սիբիրիոյ ամենահեռաւոր անկիւնները։ Ասոնցմէ մէկն է Ռուսաստանի հանրապետութեան հիմնադիրներէն Ալեքսանդր Միխայլովի Ժեմլեաչկա, որ 1879 թուականին դատապարտուեցաւ 15 տարի, բայց ազատ արձակուեցաւ 1883 թուականին։ Ան ստիպուեցաւ ապրիլ Վիլիույսկ քաղաքին մէջ, ուր 1891 թուականին մեռաւ։

Ռուսական կառավարութիւնը ամենայն խստութեամբ կը հետևի, որ ազատ արձակուած քաղաքական յանցաւորները չվերադառնան իրենց հայրենի քաղաքները։ Ասոնց մեծ մասը կը ստիպուի ապրիլ Սիբիրիոյ մէջ։ Ասոնցմէ ոմանք, որոնք ունեցած են մեծ ազդեցութիւն իրենց հայրենի քաղաքներուն մէջ, կը ստիպուին ապրիլ Սիբիրիոյ ամենահեռաւոր անկիւնները։ Ասոնցմէ մէկն է Ռուսաստանի հանրապետութեան հիմնադիրներէն Ալեքսանդր Միխայլովի Ժեմլեաչկա, որ 1879 թուականին դատապարտուեցաւ 15 տարի, բայց ազատ արձակուեցաւ 1883 թուականին։ Ան ստիպուեցաւ ապրիլ Վիլիույսկ քաղաքին մէջ, ուր 1891 թուականին մեռաւ։

Ռուսական կառավարութիւնը ամենայն խստութեամբ կը հետևի, որ ազատ արձակուած քաղաքական յանցաւորները չվերադառնան իրենց հայրենի քաղաքները։ Ասոնց մեծ մասը կը ստիպուի ապրիլ Սիբիրիոյ մէջ։ Ասոնցմէ ոմանք, որոնք ունեցած են մեծ ազդեցութիւն իրենց հայրենի քաղաքներուն մէջ, կը ստիպուին ապրիլ Սիբիրիոյ ամենահեռաւոր անկիւնները։ Ասոնցմէ մէկն է Ռուսաստանի հանրապետութեան հիմնադիրներէն Ալեքսանդր Միխայլովի Ժեմլեաչկա, որ 1879 թուականին դատապարտուեցաւ 15 տարի, բայց ազատ արձակուեցաւ 1883 թուականին։ Ան ստիպուեցաւ ապրիլ Վիլիույսկ քաղաքին մէջ, ուր 1891 թուականին մեռաւ։

Ռուսական կառավարութիւնը ամենայն խստութեամբ կը հետևի, որ ազատ արձակուած քաղաքական յանցաւորները չվերադառնան իրենց հայրենի քաղաքները։ Ասոնց մեծ մասը կը ստիպուի ապրիլ Սիբիրիոյ մէջ։ Ասոնցմէ ոմանք, որոնք ունեցած են մեծ ազդեցութիւն իրենց հայրենի քաղաքներուն մէջ, կը ստիպուին ապրիլ Սիբիրիոյ ամենահեռաւոր անկիւնները։ Ասոնցմէ մէկն է Ռուսաստանի հանրապետութեան հիմնադիրներէն Ալեքսանդր Միխայլովի Ժեմլեաչկա, որ 1879 թուականին դատապարտուեցաւ 15 տարի, բայց ազատ արձակուեցաւ 1883 թուականին։ Ան ստիպուեցաւ ապրիլ Վիլիույսկ քաղաքին մէջ, ուր 1891 թուականին մեռաւ։

Ռուսական կառավարութիւնը ամենայն խստութեամբ կը հետևի, որ ազատ արձակուած քաղաքական յանցաւորները չվերադառնան իրենց հայրենի քաղաքները։ Ասոնց մեծ մասը կը ստիպուի ապրիլ Սիբիրիոյ մէջ։ Ասոնցմէ ոմանք, որոնք ունեցած են մեծ ազդեցութիւն իրենց հայրենի քաղաքներուն մէջ, կը ստիպուին ապրիլ Սիբիրիոյ ամենահեռաւոր անկիւնները։ Ասոնցմէ մէկն է Ռուսաստանի հանրապետութեան հիմնադիրներէն Ալեքսանդր Միխայլովի Ժեմլեաչկա, որ 1879 թուականին դատապարտուեցաւ 15 տարի, բայց ազատ արձակուեցաւ 1883 թուականին։ Ան ստիպուեցաւ ապրիլ Վիլիույսկ քաղաքին մէջ, ուր 1891 թուականին մեռաւ։

բալալի Ակիսարի և Դասում-խան խալաֆի որդիների քալբալալի Ալահվերդի Շեխալի օղլու Հանիֆի և Շիրմամագ մօլա Զէյնալի որդիների առաջնորդութեամբ... Բարեբաղդաբար այդ միջոցին վերայ հասաւ աբեղայ էֆենդի խումբը և հալածից նրանց. Աչնուհետև վանքի վանահայր Սերովբէ սրբազանն ևս մի յայտարարութիւն գրից Նախիջևանի ոստիկանութեան. Եկան կառավարութեան ներկայացուցիչները և բոլոր ուղևորները մանրամասն արձանագրուեցան և չանճուեցան քննիչին. Ցայս ունենանք, որ խոր ուշադրութիւն կը դարձնեն մեր դրութեան վերայ։

* * *

ԱՐԴՈՒԻՆ, 23 յունիսի.—Ի լրումն լուսինք Էջմիածնի ս. Սինոդի նոր կարգադրութիւնը, որ Բաթումի նահանգում դանուղ հայ ժողովրդի հոգևոր կառավարութիւնը յանձնել է Թիֆլիսի առաջնորդութեան, բայց դեռ մեզ պաշտօնական յայտնուած չլինելու համար, մենք դարձեալ Վարդի առաջնորդին ենք լիչատակում և նրան ենք ճանաչում առաջնորդ։ Բացի Բաթումից՝ Արդուինի գաւառում գտնւում են բաւականի թուով հայադաւաններ, որոնք բնակում են.—Արդուինում՝ 200 տուն, Տանձուտում՝ 80 տուն, Նորաշէնում՝ 18 տուն, Օդրօթակերտում՝ 210 տուն և Սաթլելում՝ 20 տուն։ Ընդամենը 528 տուն։ Վերոյիշեալ իւրաքանչիւր տեղերում կան մի-մի եկեղեցի և մի-մի դպրոց։ Բայց թէ իւրաքանչիւր տեղի ժողովրդը, եկեղեցին և դպրոցը որպիսի խանգարուած դրութեան մէջ են—չենք կարենում մանրամասն գրել։ Տանձուտի ժողովուրդը վից տարիներով առանց քահանայ է մնացել. ի հարկէ, բոլորովին սառած է այժմ նրա կրօնական ջերմեռանդութիւնը և միշտ պատահում է, որ տղաներ պաշտօնակատարութիւն չէ լինում, մանաւանդ եկեղեցու գործերը նոյնպէս մատնուած են կրասական հետևանքների. իսկ այժմ Տանձուտի համար նշանակուած է բարեբաղդաբար մի արժանաւոր և իրենց պահանջներին լաւականութիւն տուող տեղական քահանայացու, Յովհաննէս Տէր-Գալստեանը, որ ներկայումս գտնւում է Թիֆլիսում և որի խնդիրը Թիֆլիսի կօնսիստորիայի կողմից (ներկայ ամի յունիսի 13 և 2720 թուահամար գրութեամբ) գնացած է ի ս. Սինոդ։ Մեծ յոյս ունինք, որ Սինոդը այս մեզ համար կարևոր գործին աչադրութիւն դարձնելով, չուտով կը անօրինէ ձեռնադրութեան համար, որով կ'ազատէ Տանձուտի խեղճ ժողովրդին իր նեղ դրութիւնից։ Սաթլել գիւղը քանի մի տարիներ է, որ նոյնպէս մնացած է առանց քահանայի, ժողովուրդը կաթոլիկների եկեղեցին է գնում... որմհետև իր եկեղեցին փակ է։ Այս ինչ տեղ քահանայ չկայ, այն ինչ տեղ գրպրոցը տարիներով փակուած մնացած է։ Այժմ ասացած ենք, որ վրաստանի և Խմերէթի թեմի առաջնորդը անձամբ կայցելէ մեր գաւառը և կը գործանէ իւրաքանչիւր ժողովրդի գաւերը։

Յունիսի 13-ին Արդուինում մի ցաւալի դէպք պատահեցաւ Լուսաւորչի վերապից դուրս գալու չարաթ առաւօտեան, ժամից վեռս հայոց եկեղեցու դրսի վերնատունը (Թիւրքիայում առհասարակ եկեղեցիների մեծ մասն դրսից ևս վերնատուն են չինում, կանանց հրեսը մարդիկ չտեսնելու համար։ Այս ձևով ևս այսպէս կանայք իրենց երեսները ծածկած անկով այդ դրսի վերնատան առանձին դռնով մտնում են եկեղեցու ներսի վերնատունը) չանկարծ փլչելով 20 հնիկ մէջը մնացին։ Եկեղեցին թէև բաւական մի լաւ եկեղեցի է, բայց որմհետև վերնատունը փայտից էր և չինուած լինելով 1832 թուին, փայտէ չինութիւնը այդքան հաղիւ դիմացաւ չորս փայտէ սիւների վերայ։ Ցիշեալ կանանց կէս մասը սաստիկ վիրաւորուած են, թէև լինում են խնամքներ և գործադրվում են հարկաւոր միջոցներ, բայց վտանգը բաւականին մեծ է վերնատունը մինչև կատարը համարեա հինգ սաժէն բարձրութիւն ունենալու համար։ Նայելով վտանգին՝ հարուածը թեթև համարելու է։ Այս մասին մեղաւորը մարդիկներն են իրենց անտարբերութեամբը, բայց զարմանալին այս է, որ հարուածը խեղճ կիները ստացան։ Տեղիս զպրոցը երեք տարու չրջանն անցաւ, որ փակուած մնացած է, որի մասին նոյնպէս աչադրութիւն դարձնող չկայ։ Ամեն մարդ իւր առևտրին է նայում։ Զննելով որ պակաս չեն այնպիսի մարդիկ, որոնք, եթէ կամենան, կարող են իրենց դրամական ուժովը նպաստել թէ եկեղեցուն և թէ դպրոցին, բայց մի անգամ չեն սովորել բարեգործութիւն անելու։ Դրամը երկրորդ աստուածն ուղղ են պաշտում։ Մեծ ցաւն այն է, որ զժբաղդաբար նոր սերունդն էլ իրենց գաղափարին է հետևում։

* * *

ԴԱՐՍ, յունիսի 25.—Կեդրոնութեան կողմից մենք զարսեցիներս համարձակ լսւոր աշխարհիս հետ կարող ենք մըրցել, և այս բոլորիս անասելի կեդրոնութիւնների մէջ թաղուած լինելու պատճառով, հակառողջական ամենաանմխիթար դրութեան մէջ ենք գրանուում։ Քաղաքիս է միանգամայն, երբ մարդ տեսնելով այդ կեդրոնութիւնները՝ երևակայէ մի րոպէ՝ թէ ինչպէս են ապրում այսպիսի դրութեան մէջ թէ մարդիկ և թէ անասունները, որոնք բնականօրէն ամեն չորս քալլափոխում անթակալ պիտի լինին դանդաղ հիւանդութիւնների։

Մեծ սպրմութիւն կը լինէր թէ մարդիկների և թէ անասունների վերաբերութեամբ, եթէ մեր քաղ. վարչութիւնը մի խստագոյն կարգադրութիւն անէր բոլոր բազարի փողոցները, նամանաւանդ «Մալի-Մկյան»-ը և թաղերը մաքուր պահելու մասին, և երբէք չթողնել, որ ապտակաև ոք մինի իր անալին կեդրոնութիւնները դրան առաջին, կամ փողոցի մէջ թափել. այլ այդ ամենը տանել տալ քաղաքից դուրս մի նշանակեալ տեղ, որ քաղաքացիների համար էլ ոչինչ զժուարութիւն չլինելուց զատ, ընդհակառակն ամեն կողմից թէ հեշտ կը լինի և թէ նպատակայարմար։

Բայց մեզ մեր քաղ. վարչութեան վերայ կարելի է լոյս դնել, որնա քաղաքիս հակառողջական պայմանների վերայ հակէ։

Մենք հաստատ համոզուած ենք, որ մեր քաղ. վարչութեան մինչև որ բարձր տեղից չհրամանագրուի այդ մասին, կամ լրագիրներում չկարդայ, անցեալ տարուայ նման, խոլերայի ատած զոհերի մասին, երբէք ուշադրութիւն չի դարձնիլ։

Ջնայելով, որ քաղաքիս մաքրութեան պարտականութիւնը և հոգացողութիւնը միանգամայն և եթ ընկած է վարչութեան վերայ, բայց և այնպէս անհրաժեշտ է, որ ինքը ժողովուրդն ևս պէտք է հոգայ իւր առողջութեան վերայ։ Բայց մենք, զարսեցիներս, այդ մասին երբէք չենք մտածում։

Մարդ ակամայից սոսկացած եթէ գնում է «Ֆափան»-ը, կամ «Փոքր-մկյան»-ը անալին պիտույքներ գնելու, կամ մանդալու համար, չէ կարողանում երկու րոպէ անգամ կանգնել այնտեղ։

«Տառ-բազար»-ի մնացած հոտած ջուրը մէկ կողմից, անասունների աղբերն էլ միւս կողմից խառնուելով իրար հետ, այնպիսի մի զարշելի հոտ են դրել այդ երկու մէկտանիներում, որ եթէ անտեղեակ մարդ մի քանի րոպէ այդտեղ կանգնէ, իսկոյն կը վարակուի։

Մենք սովոր ենք և կպատանք, բայց լուսանը արդիօք, որ մեր քաղ. վարչութիւնը իւր ուշադրութիւնը դարձնելու է այդ կեղտոտ փողոցների վերայ ևս։

* * *

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԹՂԹԱԲԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Վիեննայում խօսում են, որ Աւստրիան ցանկանում է համաձայնութիւն կայացնել Ռուսիայի հետ՝ Բալկան թերակղզում քաղաքական իրերի դրութեան մասին, իսկ մասնէն էլ չատ ուրախ է, որ Սօլսբէրին աջողել է միութիւնը կազմելու միայն աւստրիահէրներից։

—Դիպլոմատիական աղբիւրներից դուրս եկող լուրերին նայելով, Բ. Դուռը չրջաբերականով տեղեկացրել է բոլոր պետական դահին իշխանի ընտրութիւնը և պետութիւններին հրաւիրել է պրինց Ֆերդինանդին ընդունելու իրրև իշխան, իսկ եթէ մի կամ մի քանի պետութիւնների կողմից մերժման պատահի, այն ժամանակ սուլթանը լինելով Բերլինի դաշնագրի վերայ, կը մերժէ Կօբուրգի պրինցին հաստատելուց։ Բայց պրինցը պատրաստ լուսեր ունի և իւր մտնելուր նամակներում լիչում է, որ մինչև ամսիս վերջը (նոր տուս.) Տրնովում կը լինի։

—Անգլիական մամուլը չատ ուրախութեամբ է խօսում պրինց Կօբուրգի կանդիդատութեան մասին, «Times»-ը և «Standard»-ը կարծում են, որ պետութիւնների մեծ մասը կը պաշտպանէ այդ կանդիդատութիւնը և որ մինչև անգամ Ռուսիան էլ վերջի վերջոյ կը հաշտուի եղած-վերջացած գէպքի հետ։

—Վիեննայից «Нов.»-ին հեռագրում են. «Այսօր ևս դէպք չունեցայ խօսելու բոլգարական պատգամաւորութեան անդամների հետ և նրանցից տեղեկացայ, որ Կօմբուրգի պրինցը անկեղծօրէն ցանկանում է Բոլգարիային հաչտեցնել Ռուսիայի հետ և պատրաստ է ռուսական գեներալներին և սպաներին լանձնելու բանակի և զինուորական մինիստրութեան մէջ բարձր պաշտօններ։ Թիւրքիան պիտի աչխատի որ ճանաչի պրինց Կօբուրգի կանդիդատութիւնը, իսկ Աւստրիան և Անգլիան իսկոյն կը լայանեն իրենց համաձայնութիւնը։

—Բոլգարական գահի իշխանի ընտրութիւնը կատարւում է Բերլինի դաշնագրի 9-րդ յօդուածի հիման վերայ, որ հետևեալն է. «Բոլգարիայի իշխանն ազատօրէն ընտրւում է Բ. Դռնից՝ պետութիւնների համաձայնութեամբ։ Թագաւորող ցեղերի անդամներից ոչ ոք իրաւունք չունի բոլգարական իշխան ընտրուել։ Այն դէպքում, երբ բոլգարական գահը պարապ կը լինի, նոր իշխանի ընտրութիւնը կատարւում է նոյն կարգով և նոյն ձևակերպութիւնների պահպանութեամբ»։

—Գերմանական թագաժառանգ իշխանը չատպով կանչուել է հեռագրով Գերմանիա։

—Ցիւրիխից «Neue Freie Presse»-ին հեռագրում են, որ մի խումբ ալբանցիներ չարձակուել են Ռուսովոյից Չերնոգորիայի սահմանապահների վերայ, բայց 10 հոգի կորցնելով փախ են գաչուել։ Չերնոգորցիների կողմից սպանուել են երկու հոգի։

—Պրինց Ֆերդինանդը հանդիսաւոր կերպով ընդունել է բոլգարական պատգամաւորներին։ Պատգամաւորութեան անդամները լոյս ունին, որ պրինցը իրենց հետ կուղևորի Բոլգարիա։ Լուրեր են տարածուած, որ պրինցը մտադիր է Կ. Պոլիս ուղևորելու։

—Սօլսբէրի մինիստրութիւնը, ինչպէս «Нов»-ին հեռագրում են Սոֆիայից, առ ժամանակեալ բնաւորութիւն ունի։

—«Neue Freie Presse»-ը հաղորդում է, որ Գերմանիան մտադիր է սկիզբը ձեռնապահ մնալու Տրնովոյի զէպքի վերաբերմամբ, բայց միչտ Աւստրիա Ունգարիան համերաչխ պիտի լինի։

—Կատանիայից ստացած լուրերին նայելով, խօլերային հիւանդացողների թիւը այնտեղ չատանում է։ Պալերմոյում նոյնպէս մի քանի դէպքեր են պատահել։

—Բիսմարկի մինիստրութիւնը բաւական ատատանման դրութեան մէջ է. Մելան թագաւորը իւր ուղևորութիւնից վերադառնալով, սկսաւ չանգիմանել մինիստր նախագահին և ներքին գործերի մինիստրին, որ նրանք հրաժարեցրել են Հարաչանինի կուսակից պաշտօնեաներին. Մինիստր-նախագահի մի քանի վարմունքներն ևս կասկած են յարուցել նրա հաւատարիմ հպատակութեան։

—«Matin» ֆրանսիական թերթը հաղորդում է, որ Ռուսիան պաշտօնապէս կը մերժէ պրինց Ֆերդինանդի կանդիդատութիւնը, որովհետև, դա բացի Ռուսիայի նպատակներին անպէտքական լինելուց, անկասկած ընտրութեան հետևանք էլ է համարում նրան։ Շատ կարելի է, որ Ռուսիան այդ խընդիրը վճռելու համար կառաջարկէ նշանակել մի խնամակալ, որը ընտրութիւններ կանէ։

—Գերմանական «Presse»-ը գրում է. «Միայն երրորդական հոսանուս չպէտք է լինել վերջին քաղաքական դէպքերի մէջ քաղաքական աչխարհի դրութեան վատանալը տեսնելու համար։ Գերմանիայի և Ֆրանսիայի մէջ տարաձայնութիւնները զօրանում են և կարծում են լուսերը, որ Բուլանժէի տապալուելուց հետևանքով ծագել էին։ Աւելի հաստատապէս իւր ոտը դրել է տալիս Ֆրանսիայում Բլվանչը»։

—Պրինց Ֆերդինանդի մասին հաղորդում են, որ երբ առաջին անգամ ձայն բարձրացաւ նրա կանդիդատութեան մասին անցեալ տարի բոլգարական պատգամաւորութիւնը Եւրոպայում անցնելիս, մեծ հետաքրքրութիւն զղաց դէպի Բոլգարիան և անհնարով մեծ սէր դէպի օտար լեզուներ, սկսաւ սովորել և բոլգարական լեզուն։ Այն օրուանից մեծ ջանքով աչխատում էր նա և այժմ բաւական լաւ խօսում է բոլգարերէն։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վաչինգտօնի կառավարչական տպարանը.—Աչխարհիս երեսին ամենամեծ տպարանը պատկանում է Միացեալ—Նահանգներին և գտնւում է Վաչինգտօնում։ Նա կառավարութեան նստից անցեալ տարի 2,793,376 դօլլար (1 դօլլար=1 ր. 33 կ. մէտ.)։ Տպարանի կառավարչին, նրա օգնականին, նրանց մօտ պաշտօնեաներին և արբագրիչներին այդ տարին տուել է 17,484 դօլ., իսկ ձեռաչարներին, դրաչարներին, տպողներին, մեքենապաչտօնեաներին, տետրակներ կազմողներին—1,959,619 դ., իսկ կազմի համար—347,580 դ., նոր տառերի համար—148,780 դ., ընտրողական ցուցակների տպագրութիւնը արժել է 90,211 դ. Սենատը իւր օրէնսդրական գործառնութեան միջոցին տպարանին տուել է 130,156 դօլլարի աչխատանք, իսկ պատգամաւորների ժողովի և նրա յանձնաժողովներին—303,468 դ., բայց ամենից հետաքրքրին այն է, որ միայն արբագրական թերթերի վերայ գործ են գրել 789 դօլլար։

* * *

Երկաթատուն.—Չատավճառդում դինուորական բժիշկ Եսիպովիչի հիւանդների մէջ այժմ գտնւում է մի հիւանդ աղջիկ, մօտ 16 տարեկան, որ խոր, լետարգիական քուն է մտել, որ ահա 84 օր է, որ տեւում է։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-Ի

ՀԻՒՍԻՍԱԳԻՆ ԴՈՐՏԱԿԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆԻՑ

—

1887 թուի առաջին վոխառութեան 5 % վճռակահանութեան տոմսերի ցուցակը, որ սոյն 1887-ին յուլիսի 1-ին տեղի ունեցաւ պետական վարկային որոշիչների, ամեն դասակարգի ներկայացուցիչների և բօրսայի Հասարակութեան ներկայութեամբ։

—

Հինգհարիւրական րուբլի

№№ սերի.	№№ տոմս.	№№ սերի.	№№ տոմս.	№№ սերի.	№№ տոմս.
2752	1	2595	18	7202	36
4340	—	7261	—	8842	—
7134	—	7794	—	17186	—
13931	—	8562	—	2250	37
15703	—	9513	—	7528	—
379	2	17459	—	11358	—
8191	—	17601	—	12241	—
10219	—	17699	—	13036	—
11900	—	5007	19	912	38
13353	—	7633	—	4392	—
17502	—	12598	—	5319	—
3080	3	14728	—	9524	—
7326	—	1133	20	10480	—
17015	—	1880	—	11904	—
18872	—	6830	22	12333	—
19814	—	7318	—	13657	—
2587	4	9117	—	16924	—
5685	—	9474	—	17351	—
7968	—	17467	—	6335	39
9596	—	17674	—	10986	—
10758	—	1833	23	12216	—
16891	—	6954	—	13253	—
18292	—	1060	—	15191	—
3128	5	12793	—	18762	—
11122	—	15188	—	1032	40
17494	—	16214	—	3685	—
19561	—	16487	—	5203	—
19822	—	877	24	947	41
418	6	1035	—	3661	—
2015	—	5560	—	3730	—
2447	—	14901	—	10827	—
3161	—	19758	—	16124	—
16813	—	1185	25	19597	—
5510	7	4412	—	131	42
11841	—	12398	—	2528	—
11953	—	13378	—	3372	—
13493	—	15144	—	4874	—
17380	—	2986	26	9345	—
2937	8	4232	—	12793	—
4700	—	14038	—	17513	—
7058	—	15732	—	574	43
7640	—	19775	—	4332	—
8149	—	1182	27	8114	—
16262	—	1772	—	9693	—
16291	—	9100	—	13770	—
3832	9	10142	—	19170	—
6787	—	18843	—	3633	44
9682	—	1402	28	10237	—
13430	—	10235	—	15889	—
14384	—	12109	—	16386	—
18735	—	12952	—	18837	—
3569	10	13880	—	875	45
4516	—	2785	29	6908	—
6270	—	4599	—	8530	—
10805	—	6254	—	12515	—
18394	—	6704	—	16234	—
2166	11	14411	—	18308	—
4910	12	18974	—	18377	—
9902	—	3061	30	690	46
10672	—	10343	—	1614	—
11356	—	11534	—	5631	—
13094	—	13458	—	12214	—
15044	—	3008	31	14565	—
16364	—	5139	—	14819	—
17875	—	9527	—	15093	—
2348	13	10103	—	2996	47
8253	—	10851	—	12754	—
8713	—	18898	—	14335	—
1248	15	275	32	737	48
4034	—	3276	—	6578	—
10108	—	3742	—	9412	—
13670	—	7062	—	9933	—
14174	—	8567	—	13277	—
1638	16	10908	—	213	49
3842	—	12566	—	2688	—
5005	—	2494	33	6641	—
9194	—	11334	—	526	50
10618	—	16612	—	722	—
977	17	19432	—	1098	—
4500	—	3650	34	2349	—
6636	—	4458	—	3315	—
13650	—	16531	—	5521	—
13958	—	787	35	5597	—
18443	—	2012	—	8234	—
18989	—	7307	—	11604	—
644	18	1707	36	18457	—
1429	—	3905	—		

Տարած գումարները սիտի վճարուին բացատրէս Պետերբուրգի բանկում, 1887 թուի մինչև հոկտեմբերի 1-ը։

1887 յուլիսի 1-ին պետական բանկի վարչութեան մէջ կատարուած ներքին առաջին 5%-աբեր տոմսերի վիճակահանութեան միջոցին զեղչման տիրած դուրս եկող տոմսերն են.

10012	5142	12245	17037	11269
8700	2269	16640	2696	10483
1622	14542	7107	5540	12915
3415	7630	17982	6140	6115
18820	11096	1252	636	16560
6114	1073	360	3854	16298
10694	2978	19397	8058	13247
13198	13211	1641	272	4682
4691	186	16706	2845	13604
18410	3602	16747	1500	18357
6934	9617	19250	15316	8234
4038	3194	673	3532	3114
7593	18197	18157	7419	13711
10502	14047	19271	12466	13643
17758	10903	8293	9600	—
15694	8932	15024	16375	—
8388	13682	1620	3184	—
18550	13408	13139	19626	—
				—

Տիրած դուրս եկած տոմսակների դրամագլխի վճարումը կը կատարուի 1887 թուի Հոկտեմբերի 1-ից պետական բանկում, նրա ճանապարհներում և բաժիններում։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. 6 Յունիսի։ Զինուորական վարչութեան ուղղուած հրամանագրով որոշուած է, որ գըլխաւոր շտաբի օբերը—սպաները, որոնք մինչև ձեմարան մտնելը վաշտերի կամ գունդերի հրամանատարութիւն չեն արել, մինչև գնդապետութեան աստիճան ստանալը պիտք է վաշտի կամ էսկադրոնի հետ ուղարկել, իսկ այնուհետև մինչև դիվիզիական շտաբի կառավարիչ կամ առանձին բաժնի հրամանատար լինելը, փոխ—գնդապետ դառնալուց յետոյ, երկրորդ անգամ պէտք է ուղարկուին հետևակ զօրքի մէջ 4 ամիս, իսկ հեծելազօրքի մէջ 6 ամիս։

ՎԵՆՆԱ. 7 Յունիսի։ Բօլղարական պատգամաւորները կրկին փորձեցին դրդել պրինց Կօբուրգին, որ անմիջապես Սօֆիա ուղևորի։ Պրինցը պատասխանեց, որ մտադիր է երկու շաբաթից վերջնական վճիռ կայացնելու։

ՎԱՐՇԱՎԱ. 8 Յունիսի։ Այստեղի նահանգական դատարանը սկսաւ քննել 11 հրէաների գործը, որոնք հեռացել են ռուսադաւանութիւնից և մի հրէուհու բժիշկի օգնական Լբսակովի կնոջը զրկել են մկըրտուելու ազատութիւնից։ Մեղադրուողների մէջ գտնւում են հրէուհու ծնողները։

ԼՕՆԴՕՆ. Սրտաքին գործերի մինիստրի օգնականը պատգամաւորների ժողովում յայտարարեց, որ Բերլինի դաշնագիրը ստորագրող պետութիւնների համար Կօբուրգի պրինցին Բօլղարիայի իշխան ընտրելու մասին համաձայնութեան խնդիրը՝ միայն Ր. Դրան կողմից հաւանութիւն գտնելուց յետոյ կարող է ծագել։

ԳԱՇՏԱՅՆ. Այստեղ եկաւ Վիլհելմ կայսրը։

ՊԱՐԻԶ. Սենատի գինուորական յանձնաժողովը հաւանութիւն տուեց փորձի համար զօրքը պատերազմական դրութեան մէջ դնելու օրինագծին, և որը ուղարկուած է ֆինանսական յանձնաժողովին։

ՊԱՆՅԻ. Ֆրանկ-գերմանական սահմանագծի վերայ, Մեցից եկող ճանապարհորդը, իր ճանապարհային բեռները հետախուզելիս, աստճանակ արձակեց ֆրանսիական սահմանապահ կօմմիսարի վերայ և նրան երկու վերք պատճառեց։

Խմբագիր-հրատարակիչ
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Եկատերինօդար քաղաքի ծխական միգասեան եկեղեցու ուսումնարանների Հոգաբարձութիւնը յայտնում է, որ ներկայ տարուս սեպտեմբերի մէկից ռուսաց լեզուի, ռուսաց վաւելչագրութեան, գծագրութեան, և ձեռագործութեան մի հայ ուսուցչուհի է հարկաւոր համաձայն ծրագրի դասաւանդութեան համար։ Հոգաբարձութիւնը շաբաթական 26 դասի համար կարող է նշանակել ոչ աւելի քան վեց հարիւր րուբլի տարեկան ռոճիկ, առանց բնակարանի և ծառայի։ Յանկացողները կարող են դիմել Հոգաբարձու Յակոբ Միհանատճեան։

3—1

ՄԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ

որ էջմիածնի ճեմարանի վկայագիր ունի և մի քանի տարիներ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ Է

եղել, կամենում է դասեր ունենալ հայոց գպրոցներում։ Յանկացողները կարող են իրենց պայմաններով դիմել Թիֆլիս՝ պ. Պապեանին, «Նոր-Դար»-ի խմբագրատունը։

5—1

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿՆԵՐԻ

ԲԺՇԿԱՊԵՏ ՔՈՒՉԱՐԵԱՆՑԻ

(Եքսանեան հրապարակում Ծիծեռնաղբօվի պոնը.)

Ընդունելութիւնը ամեն օր.

Աւուրօրեան 9—10 ժամին Ա. Բախտաւալ—կանանց և երեխաների հիւանդութիւնների։ 10—12 ժամին Կ. Բախտաւալ—ներքին ջղային հիւանդութիւնների և էլէքտրական բժշկութիւն. 12—1 ժամին Գ. Քուչարեանց—Արտաքին, վիրաբուժական, աչքի և վինէրական (ծածուկ) հիւանդութիւնների։

Երեկոյեերը 6—8 ժամը, իսկ չորեքշաբթի և շաբաթ երեկոեան ժամերին կոկորդի և ականջի հիւանդութիւնների։

Ամենայն օր քննւում են ձմռայրների և ծառաների առողջութիւնները և ծաղիկ են կարում։

Վարձ խորհրդի համար աւտօմեան 40 կ., իսկ երեկոեան 60 կոպէկ։

Զբաւորները անվարձ։

Հիմնադիր բժշկապետ
Գ. ՔՈՒՉԱՐԵԱՆՑ.
X—35

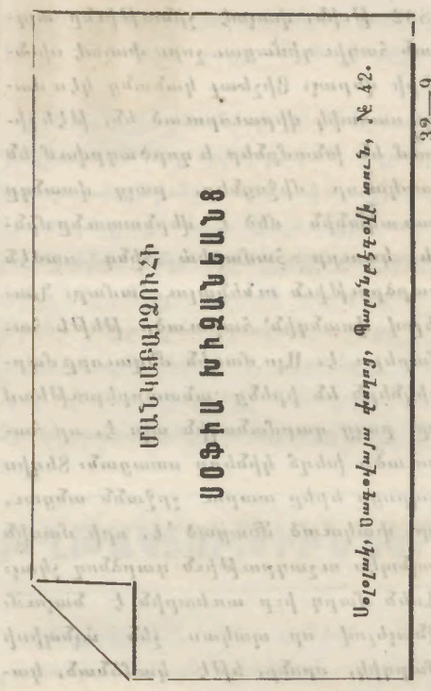

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

գնացքների երթևեկութիւնը «Թիֆլիսի» կայարանում։

Բաքուից գնում է պօսթ. առաւ. 8 ժ. 49 վ.
Բաքուից գալիս է ,, երեկ. 10 ժ. 15 վ.
Բաթում գնում է ,, երեկ. 10 ժ. 46 վ.
Պոթից գալիս է ,, առաւ. 8 ժ. 6 վ.
Թիֆլիսից Սուրամ գնում է պոչտա-
քաղիզ-մարշրուտկիը գնացքը ցերե. 3 ժ. 21 վ.
Սուրամից գալիս է պոչտ. մարշ.
գնացք առաւ. . . . . 8 ժ. 24 վ.
Թիֆլիսից Խաշուր գնում. առաւօտ. 9 ժ. 30 վ.
Պոտսափայից ,, ,, երեկոյեան 9 ժ. 10 վ.

ՇՈԳԵՆԱՒԵՐԸ

ԲԱԹՈՒՄԻՑ ԳՆՈՒՄ ԵՆ

Օգոստոս—շաբաթ օրերը երեկոյեան 8 ժ. շոգենաւը ընթացքով։
Հինգշաբթիները երեկ. 4 ժ. ուղիղ ընթացքով։
Կ. Պօլիս.—Երեքշաբթիները երեկոյեան։

ԲԱԹՈՒՄ ԵՆ ԳԱԼԻՍ

Օգոստոսի.—Ուրբաթ օրերը, առաւօտեան ուղիղ ընթացքով։
Երեքշաբթիները կէս գիշերուայ մօտ շրջանառու ընթացքով։
Կ. Պօլսից.—Շաբաթ առաւօտները։
Վլադիկավկազից դուրս են գալիս.

Ա. Հինգ հոգուս տեղ ունեցող կառքը

1) Առ. 7 ժ. գիշերանոցը՝ Պատանուաց ուժ, Թիֆլիս հասնում է միւս օրը երեկոեան 6 ժ.
2) Առ. 9 ժ. գիշերանոցը՝ Մչխեթում, Թիֆլիս հասնում է միւս օր երեկոյեան 8 ժ.

Բ. Վեց հոգուս տեղ ունեցող կառքը

1) Ճերեկուայ 4 ժ. առանց գիշերելու միւս օրը երեկոյեան 7 ժ. հասնում է Թիֆլիս։
2) Ճերեկուայ 6 ժ. 30 վ. առանց գիշերելու միւս օրը երեկոյեան 9 ժ. 50 վ. հասնում է Թիֆլիս։

1887-ի մայիսի 15-ից Վլադիկավկազի և Թիֆլիսի մէջ կատարուելիք երթևեկութեան հետևեալ կարգն է նշանակուած։

Թիֆլիսից դուրս են գալիս

Ա. Հինգ հոգուս տեղ ունեցող կառքը

1) Առ. ժ. 7-ին. Գիշերանոցը Գուդուարի կայարանում Վլադիկավկազ հասնում է միւս օրը երեկոյեան ժամը 8-ին։
2) Առ. ժ. 9-ին. Գիշերանոցը Մչխեթում Վլադիկավկազ հասնում է միւս օր ժ. 8-ին։

Բ. Վեց հոգուս տեղ ունեցող կառքը

1) Ճերեկուայ ժ. 4-ին, առանց գիշերելու միւս օրը յերեկուայ ժամը 7-ին հասնում Վլադիկավկազ։
2) Ճերեկուայ ժ. 5-ին, առանց գիշերելու միւս օր երեկոյեան 8 ժ. հասնում է Վլադիկավկազ։

ԳՐԻԳՈՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԱԲՈՒԼԵԱՆԸ

Բացել է ՎԵՆՆԱՅՈՒՄ կօմիսիօներական կանտօր, ուր կը կատարուին առևտրական ամեն տեսակ գործառնութիւններ և պատուէրներ։

Հասցէն՝ Grigor M. Abuloff.

Wien, Mariahilfstrasse № 120.

3—3

ԻՍԿԱԿԱՆ ԿԱՐԵՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

„ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՉԻՆԳԵՐԻ“ ՆԻՒ-ԵՕՐԿՈՒՄ

ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ ԿԱՐԵՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԲՈԼՈՐ ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒՄ

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐԻ

Կարևոր ընկերներ տան տիկինների և ազնիւ օգնականներ բոլոր արհեստաւորների համար

ԳՏՆՎՈՒՄ ԵՆ ՄԻՄԻԱՅՆ

Թիֆլիսում. Չինգերի ընկերութեան կեդրոնական սրահեսում, Գօլովինսկի պրօսպեկտի վերայ, Մերիմանովի տան և նրա բաժանմունքների մէջ։

Բաքուում. Միքայէլեան փողոցում, Միրզա Ասադեանի տ. | Բաթումում. Պօլիցիական փողոցում, Թէրզի օղլու տ.
Ռոստովում. Բուլվարի դէմ, Չերեկովի տ. | Թեհրանում. Մարշ-Մէյդանի դէմ, բուլվարի վերայ։

Ի նշան ճանապարհորդող գործակիցների յօժ

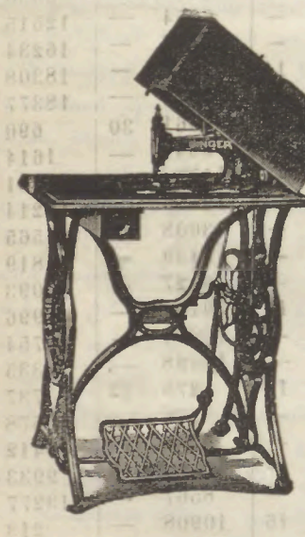

ՄԻԱՅՆ ԵՒ ՀԻՒՍԻՍԱՑԻՆ ԵՒՐՈՊԱՑԻ ՀԱՄԱՐ ՉԻՆԴԵՐԻ ԵՒ ԸՆԿ. ԳԼԽԱՒՈՐ ԴՈՐՄԱԿԱԼԻ ՄՕՏ

ԳՆԵՑՔԱԼԻՆ ԳՆԵՐ

ՉԻՆԳԵՐԻ ԿԱՐԵՄՔԵՆԱՆԵՐԻ ԻՄԱՑԱԿԱՆ ԱՐՏՕՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՀԵՏԵՒԱԼՆ ԵՆ

1) Մեքենաներն ունին ընդարձակ գործարան և համաշխարհային հռչակ։ 2) Գները ամենէնաժամաւորներն են և միայն Չինգերի ընկերութեան մէջ։ 3) Ամեն տարի ծախւում է մօտ 700,000 հատ։ 4) Մեքենայի յատկութեանը չէ կարողացել նմանեցնել ոչ մի կարեմեքենայի գործարան։ 5) Թէ մեքենաները և թէ նրանց օգնական գործիքները միշտ լաւանում և կատարելագործւում են։ 6) Կարելի է ընտրել ամենամեծ քանակութեամբ և ամեն տեսակ ընտանեկան, արհեստաւորների համար մեքենաներ նաև մասնագիտական մեքենաներ գինուորական հագուստներ կարելու համար։ 7) Այս հռչակուած մեքենաները ամեն մարդ հեշտութեամբ կարող է ձեռք բերել։ Գնողները կարող են, եթէ կամենում են դրամը հետզհետէ վճարել սակաւ քանակութեամբ, այն է շաբաթով, կամ ամսով և կամ ժամանակ միջոց ստանալ գրաւականով դրամը վճարելու համար։ 8) Մեքենայի վերայ կատարելագործութիւնը և հիմնաւոր սովորելը ձրի է հմուտ վարպետուհիների համար։

Յ. Գ. Չինգերի և ընկ. բոլոր սրահեսներում գտնւում են մեքենաներին պատկանելի գործիքները, ինչպէս են ասեղներ, թել, մետաքս և այլ, մեքենային պատկանելի։ Իրեղէններ ամենաժամաւոր գներով։

60—18

Дозволено цензурою Тифлисъ 8-го Іюля 1887 г. Տպարան Մ. Գ. Ռօսլինեանց Типографія М. Д. Ротиніанцъ Гол. пр. д. № 41.